

Parlamentul
Republicii Moldova

IC-01 nr. 43_
05 martie 2026

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

MD 2004, mun. Chișinău
Str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
mail: secretariat@constcourt.md

În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și articolul 4 alin. (1) lit. a), art. 24 alin. (1) și art. 25 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională, **se înaintează prezenta sesizare pentru efectuarea controlului constituționalității** prevederilor art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea securității judecătorilor și procurorilor).

Digitally signed by Verșinin Alexandru
Date: 2026.03.05 23:08:20 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

**Deputații în Parlamentul
Republicii Moldova**

Digitally signed by Caraman Diana
Date: 2026.03.05 22:36:18 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Chicu Ion
Date: 2026.03.05 22:14:35 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Berlinschii Alexandr
Date: 2026.03.05 22:43:21 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Lebedinskii Adrian
Date: 2026.03.05 22:26:01 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

SESIZARE

pentru efectuarea controlului constituționalității prevederilor art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea securității judecătorilor și procurorilor)

AUTORII SESIZĂRII

Ion CHICU, Alexandru BERLINSCHII, Adrian LEBEDINSCHI, Diana CARAMAN, Alexandru VERȘININ

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova,
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105,
mun. Chișinău, MD 2073

OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are drept obiectiv examinarea constituționalității prevederilor art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea securității judecătorilor și procurorilor).

EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

1. La data de 18 februarie 2026 a fost înregistrat proiectul de lege pentru

modificarea unor acte normative (fortificarea securității judecătorilor)¹, înregistrat cu nr. 28.

2. Prin proiectul de lege menționat s-a propus completarea Codului contravențional cu două componente de contravenție - Ultragierea judecătorului și Încălcarea ordinii în instanța de judecată și completarea Codului penal cu componenta de infracțiune - Amenințarea sau violența săvârșită asupra unui judecător, autorii considerând că modificările aduse Codului penal și Codului Contravențional, vor avea ca efect consolidarea protecției autorității judecătorești, descurajarea acțiunilor îndreptate împotriva judecătorilor și instituirea unor sancțiuni adecvate gravității faptelor.
3. Proiectul de lege prenotat (nr. 28 din 18 februarie 2026), a doua zi, a fost adoptat de către Parlament, în prima lectură, în cadrul ședinței plenare din 19 februarie 2026.
4. La data de 25 februarie 2026 a fost înregistrat proiectul de hotărâre privind desemnarea unor membri în Comisia de evaluare externă a integrității etice și financiare a procurorilor, înregistrat cu nr. 46².
5. Urmare a examinării și supunerii votului în ședința plenară din 26 februarie 2026 (a 2-a zi după înregistrare), proiectul de hotărâre menționat supra a fost respins de Parlament, întrunind un număr insuficient de 53 de voturi din minimul de 61 voturi necesare pentru adoptarea acestuia (3/5 din numărul deputaților).
6. La data de 4 martie 2026, la proiectul de lege nr. 28 din 18 februarie 2026 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea securității judecătorilor), a fost depus amendamentul nr. I. Ch. Nr. 05/03-11³, prin care s-a propus

---

¹ <https://parlament.md/material-details-md.nspx?param=a24d7fc5-473f-426d-aff3-9126332be8e2>

² <https://parlament.md/material-details-md.nspx?param=8298192c-60e0-40d3-9643-e64250a5026e>

³ <https://parlament.md/preview?id=a5b326d2-cb40-4c7e-9fbc-b1f4e2foffab&url=https://ep-sp.parlament.md/materials/639069624052960143/Documents/20260304151346.pdf&method=GetDocumentContent>

modificarea prin completare a art. 6 din Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și a art. 6 din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.

7. La data de 5 martie 2026, în rezultatul examinării proiectului nr. 28 din 18 februarie 2026, Comisia juridică pentru numiri și imunități a decis cu 5 voturi „pentru” și 4 voturi „împotrivă”, propunerea spre examinare și aprobare a proiectului în a doua lectură, în cadrul ședinței plene a Parlamentului⁴.
8. Conform sintezei amendamentelor⁵ la proiectul de lege nr. 28 din 18 februarie 2026, au fost acceptate amendamentele deputaților în Parlament care fac parte din majoritatea parlamentară – dl. Igor TALMAZAN⁶ (conform propunerilor conținute în avizul Guvernului) și dl. Igor CHIRIAC⁷ (prin care propune modificarea altor acte normative, în speță a art. 6 din Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și a art. 6 din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative).
9. De către Comisia juridică, numiri și imunități, nu a fost acceptat însă amendamentul deputatului din opoziția parlamentară – dl. Constantin

---

⁴ <https://parlament.md/preview?id=da8f7e7c-2513-4502-9e4c-72f644c8be8c&url=https://ep-sp.parlament.md/legislativedocuments/639082961873088652/Documents/20260305105502.pdf&method=GetDocumentContent>

⁵ <https://parlament.md/preview?id=35e1a976-1517-47e7-8afb-a6995da8f23d&url=https://ep-sp.parlament.md/legislativedocuments/639082961873088652/Documents/20260305105545.pdf&method=GetDocumentContent>

⁶ <https://parlament.md/preview?id=218bf25e-2e5f-4ed6-a23c-f034100c997d&url=https://ep-sp.parlament.md/materials/639069624052960143/Documents/20260304115422.pdf&method=GetDocumentContent>

⁷ <https://parlament.md/preview?id=a5b326d2-cb40-4c7e-9fbe-b1f4e2ff0fab&url=https://ep-sp.parlament.md/materials/639069624052960143/Documents/20260304151346.pdf&method=GetDocumentContent>

CUIUMJU⁸, referitor la propunerea de modificare a Codului contravențional, în ceea ce privește introducerea unor norme cu privire la „Ultragierea avocatului sau avocatului stagiar, ultragierea personalului didactic, ultragierea medicului și a lucrătorului medical" etc. , din motiv că nu se referă la obiectul de reglementare a proiectului de lege (securitatea judecătorilor) și urmează de expediat Ministerului Justiției pentru examinarea oportunității (în contextul unui alt proiect de inițiativă legislativă).

10. Astfel, în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din 05 martie 2026, proiectul nr. 28 din 18 februarie 2026 a fost adoptat în a doua lectură⁹ cu 55 de voturi ale deputaților exclusiv din majoritatea parlamentară, legii fiindu-i atribuit nr. 26.
11. În aceeași zi, prin Decretul nr. 558-X din martie 2026¹⁰, Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative, a fost promulgată în temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.
12. **Prevederile art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative, urmează a fi declarate neconstituționale din următoarele motive de drept și de fapt.**
13. Prevederile contestate sunt contrare articolelor 23 [*calitatea legii*] și 74 alin. (1) [*adoptarea legilor și a hotărârilor Parlamentului*];
14. Autorii sesizării solicită Curții să verifice aspectul procedural al prevederilor Legii contestate prin prisma deficiențelor admise de Parlament la adoptarea acesteia, care constau, inter alia, în lipsa transparenței decizionale determinată de lipsa consultărilor publice prealabile, deși această decizie vizează o

---

⁸ <https://parlament.md/preview?id=e7b9fe5c-6763-4fcc-92b5-f39bb615414c&url=https://ep-sp.parlament.md/materials/639069624052960143/Documents/20260225134134.pdf&method=GetDocumentContent>

⁹ <https://parlament.md/preview?id=be0f5f48-10a2-40a5-80c3-8fd4e72fc028&url=https://ep-sp.parlament.md/materials/639069624052960143/Documents/20260305151630.docx&method=GetDocumentContent>

¹⁰ <https://parlament.md/preview?id=87afa94f-c065-492a-b1b2-cca03e3febe0&url=https://ep-sp.parlament.md/materials/639069624052960143/Documents/20260305162758.pdf&method=GetDocumentContent>

autoritate fundamentală a puterii judecătorești și acceptarea unui amendament prin care se modifică alte acte normative care au un alt obiect de reglementare decât proiectul de lege inițial.

15. În atare condiții, se constată eludarea procedurii de adoptare a legilor organice în cel puțin două lecturi, or **prin înaintarea și acceptarea unui amendament care nu face referire la proiectul de lege inițial, se substituie însuși procedura de înaintare și examinare a proiectelor de lege care se adoptă în două lecturi.**
16. În Hotărârea pentru interpretarea articolelor 64, 72, 73, 74 și 131 alin. (4) din Constituție (sesizarea nr. 59b/2020, pct. 19), Curtea a reținut că, examinând autonomia regulamentară parlamentară consacrată în art. 64 alin. (1) din Constituție în comun cu alte prevederi legale, aceasta nu poate fi absolutizată, pentru că supremația Constituției reprezintă un principiu general, a cărui respectare este obligatorie, inclusiv pentru autoritatea legislativă, **care nu poate adopta acte legislative și aproba reguli procedurale parlamentare contrare dispozițiilor sau principiilor Constituției.**
- 17.(p. 20), Curtea reține că, la stabilirea regulilor cu privire la procedurile parlamentare de examinare a proiectelor de legi și a amendamentelor, majoritatea parlamentară trebuie să respecte un echilibru între autonomia parlamentară, pe de o parte, și principiul democrației reprezentative, pe de altă parte. Acest fapt presupune că majoritatea parlamentară trebuie să asigure un tratament corect și adecvat al minorităților parlamentare, fără să facă abuz de poziția sa dominantă.
- 18.**Prin înaintarea unui amendament care introduce un obiect de reglementare diferit de cel al proiectului de lege inițial se încalcă procedura legislativă și principiului unicității materiei.**

Principiul unicității materiei: O lege trebuie să aibă un obiect de reglementare unitar și coerent. Introducerea prin amendamente a unor dispoziții care nu au nicio legătură cu domeniul inițial al legii (de exemplu,

modificarea unei legi organice în cadrul unei legi ordinare pe alt subiect) este neconstituțională.

***Limitele dreptului la amendament:** Deși deputații au dreptul la inițiativă inclusiv prin depunerea amendamentelor, însă acest drept nu este absolut. Amendamentele trebuie să păstreze o **legătură logico-juridică** cu proiectul inițial. Nu se poate folosi un proiect de lege aflat în curs de adoptare ca „vehicul” pentru a introduce reglementări complet străine, evitând astfel procedura normală de avizare și dezbateri publică.*

***Încălcarea procedurii de avizare:** Dacă un amendament introduce un obiect nou care necesită, prin lege, avize specifice, lipsa acestor avize duce la neconstituționalitatea textului respectiv.*

***Viciul de neconstituționalitate:** Constatarea de către Curtea Constituțională a faptului că un amendament nu are legătură cu obiectul legii trebuie să atragă **neconstituționalitatea extrinsecă** a acelei prevederi sau, în anumite cazuri, a întregii legi, dacă prevederea respectivă este esențială pentru conținutul actului normativ.*

19. Potrivit articolului 74 alin. (1) din Constituție, legile organice se adoptă cu votul majorității deputaților aleși, după cel puțin două lecturi. În jurisprudența sa recentă, Curtea a interpretat sensul textului „după cel puțin două lecturi” de la articolul 74 alin. (1) din Constituție și a stabilit că acesta conține atât un element procedural, cât și un element substanțial. Elementul procedural presupune că Parlamentul trebuie să voteze în două lecturi proiectul de lege organică. Elementul substanțial presupune că până la votare, Parlamentul trebuie să supună dezbaterilor conținutul proiectului de lege organică (a se vedea HCC nr. 14 din 27 aprilie 2021, § 35).

20. În hotărârea sa¹¹, interpretând textul „după cel puțin două lecturi” de la articolul 74 alin. (1) din Constituție, Curtea a dezvoltat elementul procedural al acestui

---

¹¹ Pct. 53 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=126757&lang=ro

articol, stabilit anterior prin Hotărârea nr. 14 din 27 aprilie 2021. Astfel, Curtea reține că respectarea cerințelor procedurale referitoare la adoptarea legilor este la fel de importantă ca respectarea cerințelor aplicabile față de conținutul legilor. Cele dintâi protejează democrația parlamentară, care trebuie respectată pe tot parcursul procesului de legiferare și care îi asigură pe cetățeni că legile nu au fost adoptate prin abuz. Curtea a reținut că Legea fundamentală stabilește cerințele procedurale ale procesului de legiferare aplicabile atât la etapa verificării conținutului proiectelor de legi (e.g. existența dezbaterilor parlamentare, dreptul de a depune amendamente, dreptul de a acorda întrebări, dreptul de a lua cuvântul etc.), cât și la etapa verificării îndeplinirii condițiilor procedurale preliminare pentru a putea demara examinarea actelor în discuție. (54). Curtea a reținut că aspectele în discuție fac parte din elementele esențiale ale procesului de legiferare, în sensul Hotărârii Curții Constituționale nr. 14 din 27 aprilie 2021, § 54. Constituția nu autorizează Parlamentul să declanșeze examinarea conținutului proiectelor de legi atât timp cât proiectul de lege nu îndeplinește condițiile pentru demararea procedurii legislative.

21. Urmează a fi reținut faptul că amendamentul a adus modificări unor acte normative care potrivit articolelor 72 alin. (3) lit. e) și 123 alin. (2) din Constituție, sunt legi organice. Prin urmare, actele normative ale Parlamentului care modifică sau completează acestea pot fi doar legi organice, adoptate după cel puțin două lecturi, așa cum prevede articolul 74 alin. (1) din Constituție.

22. Reieșind din cele expuse, se constată încălcarea articolelor 23 [calitatea legii] și 74 alin. (1) [adoptarea legilor și a hotărârilor Parlamentului].

23. În partea ce vizează conținutul normelor contestate (art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative), se relevă că pe lângă încălcările grave procedurale, la adoptarea acestora a fost încălcat echilibrul între autonomia parlamentară, pe de o parte, și principiul democrației reprezentative, pe de altă parte, care presupune că **majoritatea parlamentară trebuie să asigure un tratament corect și adecvat al minorităților**

parlamentare, fără să facă abuz de poziția sa dominantă.

24. Astfel, modificarea art. 6 din Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și a art. 6 din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, pentru a introduce posibilitatea numirii membrilor în comisiile extraordinare de evaluare a judecătorilor și procurorilor **cu majoritatea voturilor deputaților, în loc de 3/5 din numărul deputaților, contravine flagrant cu OPINIA COMUNĂ adoptată de Comisia de la Veneția la cea de-a 129-a Sesiune plenară (Veneția, 10-11 decembrie 2021)¹², din care se relevă la pct. 18: *Este lăudabil faptul că proiectul de lege revizuit prevede două criterii de neeligibilitate, care au ca scop excluderea afilierii politice (articolul 2 d) și e)). De asemenea, este pozitiv faptul că opoziția este implicată atât în propunerea membrilor care urmează a fi numiți de ministrul Justiției, cât și în alegerea membrilor selectați de partenerii de dezvoltare; acest lucru nu va exclude în totalitate politizarea procesului, dar ar trebui să garanteze o mai mare incluziune și o susținere din partea tuturor partidelor pentru acest exercițiu.***

25. Suplimentar, urmează a fi reținut faptul că deputații din cadrul fracțiunilor ce formează opoziția parlamentară au solicitat votul separat pentru numirea nominală în parte a membrilor comisiilor, atât la examinarea proiectului de hotărâre privind desemnarea unor membri în Comisia de evaluare externă a integrității etice și financiare a procurorilor, înregistrat cu nr. 46, precum și la examinarea și adoptarea Legii nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative, propunerile nefiind acceptate de către majoritatea parlamentară care a invocat eronat blocaje din partea opoziției, fapte ce pot fi confirmate în baza stenogramelor ședințelor plenare ale Parlamentului din 5 martie 2026 și

---

¹² <https://vettingmd.org/wp-content/uploads/2025/07/CDL-AD2021046-Opinion-on-draft-Law-26-ROM.pdf>

19 februarie 2026.

26. Numirea membrilor în Comisia de evaluare externă a integrității etice și financiare a judecătorilor și procurorilor **doar cu votul deputaților din majoritatea parlamentară**, contravin angajamentelor asumate de Republica Moldova față de Uniunea Europeană și Consiliul Europei, care au subliniat importanța identificării unui consens larg la adoptarea unor asemenea decizii.
27. Reieșind din faptul că prevederile sesizate sunt contrare articolelor **23 [calitatea legii] și 74 alin. (1) [adoptarea legilor și a hotărârilor Parlamentului]**, considerăm că la examinarea admisibilității sesizării, până la examinarea în fond a acesteia, în vederea evitării prejudiciilor și a consecințelor negative iminente și ireparabile de o gravitate semnificativă pentru parcursul european al Republicii Moldova, **urmează a fi suspendată acțiunea** prevederilor art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative, cu emiterea unei Decizii în acest sens, în vederea neadmiterii numirii membrilor în comisia extraordinară de evaluare a procurorilor, în baza prevederilor legale contestate.
28. Această soluție își găsește fundamentul în dispozițiile constituționale ale articolului 134 alin. (3) privind rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției și ale articolului 140 din Constituție, care stabilește că hotărârile Curții Constituționale sunt general obligatorii, iar soluția neconstituționalității conduce la revigorarea prevederilor legale în redactarea anterioară abrogării lor (a se vedea HCC nr. 27 din 31 octombrie 2019).
29. Astfel, numirea membrilor în baza unor prevederi legale susceptibile de a fi declarate neconstituționale vor cauza un prejudiciu irecuperabil pentru conformitatea procedurii de evaluare extraordinară a procurorilor și va cauza o criză majoră de credibilitate a corectitudinii acestor evaluări, fapte ce vor discredita Republica Moldova în fața partenerilor de dezvoltare.
30. Totodată, având în vedere că la momentul depunerii prezentei sesizări, actul normativ sesizat nu este intrat în vigoare din motivul nepublicării încă în

Monitorul Oficial al Republicii Moldova, se solicită Curții Constituționale examinarea constituționalității prevederilor sesizate, inclusiv în baza art. 4 alin. (2) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională.

IV – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Solicităm Înaltei Curți:

1. Declararea admisibilă a prezentei sesizări;
2. Suspendarea acțiunii prevederilor art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative, în temeiul art. 26 alin. (1) și alin. (2) punct1) lit. b) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională;
3. Exercițarea controlului constituționalității și declararea drept neconstituționale a prevederilor art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative.
4. Examinarea prezentei sesizări în baza art. 4 alin. (2) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională, în cazul în care la momentul examinării acesteia, actul normativ a cărui prevederi au fost contestate, încă nu a intrat în vigoare.

DATE SUPLIMENTARE REFERITOALE LA OBIECTUL SEISIZĂRII

Se remarcă că aspectelor sesizate, au constituit anterior obiect al examinării de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova., și anume:

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=126757&lang=ro

https://www.constcourt.md/public/ccdoc/hotariri/h_28_2020_59b_2020_rou.pdf

LISTA DOCUMENTELOR

- *Sesizarea conține trimerile la toate actele menționate în notele de subsol, cu referire la link-urile și paginile oficiale ale Parlamentului Republicii Moldova.*

VII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declarăm pe onoare că informațiile conținute în prezentul formulare de sesizare sunt exacte.

**Deputații în
Parlamentul Republicii Moldova**